

Предговор

Не твърдя, че арестът ми в бурното ноемврийско утро на 1975 година, когато исках да прекося границата от Пакистан за Индия, беше съвсем неочакван. Предвиждах такава опасност, но за мен беше толкова важно да отида в Индия, че за колебание и дума не можеше да става. Пък и защо трябваше да се притеснявам за нещо, което сигурно щеше да е само кратко забавяне... или неизбежното, от което донякъде се опасявах.

Беше ми наредено да изчакам отвън, докато проверят документите. Вече десет минути ходех бавно напред-назад пред неприветливата сграда под студените погледи на граничарите. Постепенно започнах да се досещам какво предстои, и колкото повече време минаваше, толкова по-сигурен ставах.

Потънал в мисли, почти не забелязах служителя.

– Вие ли сте Рабиндранат Махарадж? – попита той, сравнявайки снимката от паспорта с брадатото ми лице. Изглежда мислеше: „Защо брада?“ – или по-скоро: „Естествено, брада!“

– Да, аз съм – усмихнах се приветливо.

Беше съвсем естествена реакция. Така ме познаваха и приятелите ми и често ме хвалеха за това. Да, Раби е много мил тип. „Даже и в такава ситуация!“ – помислих си. Вътрешно обаче никак не ми беше до смях.

– Последвайте ме! – той се обърна рязко и ми направи съответен знак.

Отведоха ме в някаква задна стая на ниската сграда, където ме чакаха още неколцина униформени служители с мрачни физиономии. Там, скрит от погледите на малцината туристи, които без проблеми минаваха границата и в двете посоки, чух съкрушителните, макар и почти очаквани думи:

– Вие сте арестуван!

За пръв път осъзнах колко студени и тежки изглеждаха пистолетите, които всички носеха.

– Защо шпионирате за индийското правителство?

Въпросът дойде от най-старшия сред присъстващите, който седеше зад една маса.

– Но аз изобщо не шпионирам! – възпротивих се аз.

– И очаквате да ви повярваме? – отвърна той с язвителна усмивка. – Наистина ли си въобразявахте, че ще ви пушем да излезете от страната?

Разбира се, аз бях индиец, а индийците обикновено не пътуват в Пакистан. Милиони бежанци бяха емигрирали след разпадането на Индийския съюз, когато страната попадна под ислямска власт, а хиляди бяха брутално унищожени, преди да успеят да избягат. От другата страна на границата индусите бяха избили хиляди мюсюлмани, които бягаха от Индия към свободната територия, която британците им бяха предоставили при оттеглянето си от тази огромна област на своята залязваща империя. След разпадането постоянно възникваха гранични конфликти между индийски и пакистански военни части. Пакистан нямаше нито да прости, нито да забрави последната намеса на Индия в гражданската война между Източен и Западен Пакистан, която доведе до независимостта на Бангладеш. Никой що-годе разумен индиец не би дръзнал да влезе в такава вражеска територия освен

с някаква много специална задача. Така си мислеха хората, които ме разпитваха – и всъщност бяха прави.

Тежестта на доказателствата срещу мен беше смазваща – така смятаха те, макар и да не го казваха гласно. Това също спадаше към правилата на играта. И аз твърде добре знаех, че можеха да ме обвинят във всичко. Бях беззащитен. Фамилията ми издаваше, че съм от най-висшата индуска каста, а при съществуващата вражда между Индия и Пакистан дори само този факт бе достатъчен, за да потвърди обвинението. В края на краищата, какво би могъл да прави един индиец – и при това брамин – в Пакистан, освен да шпионира?

Бях чувал предостатъчно истории, за да знам, че не мога да се надявам на редовно следствие или съдебен процес. Естествено не бях никакъв шпионин, макар че, ако знаеха каква задача току-що бях изпълнил успешно в Пакистан, те несъмнено биха я сметнали за не по-малко вражеска от шпионажа. Местех поглед от едно свъсено лице към друго. Когато видях, че всичките ми уверения, че съм невинен, се отхвърлят с недоверие, внезапно ме обзе чувство на пълна безнадеждност. Сигурно това щеше да е последният ми ден... А имаше още толкова много работа за вършене.

Нито съобщение във вестниците, нито официално известие щеше да последва моята екзекуция. Щях просто да изчезна безследно. А майка ми, която не бях виждал от години, ме чакаше в околностите на Бомбай! Никога нямаше да научи нито какво се е случило, нито защо. След няколко официални запитвания от страна на моето правителство пакистанците щяха също така официално да отрекат, че изобщо знаят нещо за мен. Скоро щях да бъда забравен като поредната

жертва в тази тайна война, за която информационните медии никога не съобщаваха.

Докато седях там самичък под строга охрана и чаках човека, когото те наричаха шеф, и който щеше да ме разпитва лично, ми хрумна една идея. Може би това беше начинът да се освободя! За целта трябваше да убедя коравите полицаи в нещо абсолютно невероятно. Струваше си да опитам. Може би тъкмо странното в историята щеше да се окаже в моя полза. Може би шефът им щеше да разбере, че тя е прекалено невероятна, за да е измислена.

За да бъде разбран, трябваше да разкажа тази странна история от самото начало – като се започне от детството ми в Тринидад.

Аватар

Колкото и да е изпълнен животът ни, погледнем ли назад, винаги ще се намерят неща, за които да съжаляваме. За мен най-голямата загуба си остава ранната смърт на моя баща, Чандрабхан Рагбир Шарма Махабир Махарадж. Как ми се иска да беше още жив! Ранната и загадъчна смърт на този необикновен човек обаче не обяснява напълно моето съжаление. Оттогава се случиха още много забележителни неща. Често се питам какво ли щеше да мисли той за тях, ако можех да му ги разкажа.

Да му разкажа! Той така и никога нищо не ми разказа. Заради обета, който дал още преди да се родя, той нито единствен път не беше говорил с мен, нито ми беше оказал и най-дребния знак на внимание. Дори само две думи от него щяха да ме направят неизказано щастлив. Нямахме друго нещо на света, което така много да желяех, както да чуя от него: „Раби, сине!“ – пък било то и само веднъж. Но не го чух никога.

Осем дълги години от устните му не се отрони нито една дума – дори и тихо прошепната нежност към майка ми. Подобното на транс състояние, което той беше достигнал, в Изтока се смята за по-висше ниво на съзнанието. То се постига посредством дълбока медитация или чрез приемане на определени наркотици като ЛСД. За човек, незапознат с източния мистицизъм, такова поведение може да изглежда крайно странно. По традиция западното общество, което в основата си се гради върху научния материализъм, разглежда мистич-

ните опитности като халюцинации, произлизащи от чисто суеверие. Новите научни доказателства за психичните феномени обаче вече започват да променят това отношение, така че в днешно време се наблюдава съвсем ново разбиране и приемане на окултното. Ние, индийците, още от хилядолетия знаем, че в йога действително има сила. Баща ми доказва това. Той беше истински образец за онова, което учат много гуру и йоги, които напоследък стават популярни в Европа и Америка. Баща ми изживя на практика това, за което те говорят, и то така, както малцина някога са успявали.

– Защо татко е такъв? – питах майка си, когато бях твърде малък, за да разбирам.

– Той е нещо много специално. По-велик човек не би могъл да имаш за баща – гласеше неизменно търпеливият отговор на майка ми на моите постоянни въпроси. – Той търси истинското Аз, което се крие у всички нас, „Единната Всеобхватна Същност“. И точно такъв си и ти, Раби.

Разбира се, отначало не разбирах. Но не след дълго вече и аз вярвах, че той е избрал най-благородното нещо, което човек може да избере. Майка ми непрестанно ме уверяваше в това, а и мнозина други освен нея. Всички смятаха, че „Великото отричане“ на Буда не може да се сравнява с отричането на баща ми. Когато пораснах достатъчно, за да изучавам свещените книги, разбрах, че всички те имат право. Отричането на баща ми беше абсолютно пълно и беше дошло съвсем внезапно, броени дни след сватбата му. Ако се беше случило само малко по-рано, аз никога нямаше да се родя.

Въпреки че бях разбрал, че по-висшият избор не позволява на баща ми да говори с мен, единственото си дете, не можех да се отърва от глождещата ме пустота, буйния копнеж,

особения неприятен глад, който се научих да понасям и да пренебрегвам, но никога не успях да преодоляя. За някакво огорчение и дума не можеше да става. За индусите Бхагавад Гита е книгата на книгите и моят баща смело бе решил да живее според нея. А и как бих могъл да изпитвам някакво озлобление към него след всички религиозни поучения на майка си? И все пак копнежът за близост с него си оставаше.

Никой, дори и майка ми, не знаеше с какви точно обети се е обвързал баща ми. Можеха да се правят само догадки от необичайния начин на живот, който той внезапно беше възприел. В поза лотос върху една дъска, която му служеше и за легло, той прекарваше дните си в медитация и четене на свещените книги. Не правеше нищо друго. Без мантри не може да се медитира, техните трептения привличат боговете, а без помощта на тези духовни същества медитацията няма да има голяма полза от своите упражнения. Баща ми обаче се беше извисил над използването на мантри. Всички мислехме, че той има пряка връзка с Брахман. Той беше така изцяло вгълбен в себе си, за да осъществи истинското си Аз, че изобщо не забелязваше ничие човешко присъствие, въпреки че почитатели идваха отдалеч, за да му се покланят и да му принасят жертви от цветя, памучни тъкани и пари.

Никой никога не можа да го подтикне към каквато и да било съпричастност. Той като че ли се намираше в друг свят. Години по късно аз достигнах достатъчно високо ниво на медитация, за да пътувам в тайната вселена на чужди планети и възнесени учители, където изглежда пребиваваше моят баща. За свое най-голямо разочарование не го срещнах там.

Но аз избързвам. Такива опитности не се постигат лесно, нито могат лесно да се обяснят на онези, които нямат дру-